XALQ DEPUTATLARI FORISH TUMANI KENGASH
QARORI

2022 - yil 3 - fevral VI-46-8-3-53-K/22 Forish tuman hokimligi

To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishini tartibga solish tizimini yanada takomillashtirish to’g’risida

O’zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi Kengashining va O’zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati Kengashining 2019 yil 14 sentyabrdagi “To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishini tartibga solish tizimini yanada takomillashtirish to’g’risida”gi 2736- III/QQ-592-III-son Qo’shma qarori ijrosini ta’minlash hamda to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazishni ixchamlashtirish, namunali oilaviy tadbirlar o’tkazilishini tashkil etish va ushbu masalada targ’ibot-tashviqot ishlarini kuchaytirish hamda doimiy monitoringini yo’lga qo’yish maqsadida xalq deputatlari Forish tuman Kengashi

QAROR QILADI:

1. O’zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi Kengashining va O’zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati Kengashining 2019 yil 14 sentyabrdagi “To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishini tartibga solish tizimini yanada takomillashtirish to’g’risida”gi 2736- III/QQ-592-III-son Qo’shma qarori ma’lumot va ijro uchun qabul qilinsin.

2. To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishini tartibga solish to’g’risidagi Nizom 1-ilovaga, Xalq deputatlari Forish tuman Kengashi huzurida To’ylar, oilaviy tantanalar ma’raka va marosimlar o’tkazilishini muvofiqlashtirish bo’yicha komissiyasi tuzilsin va uning tarkibi 2-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

3. Forish tuman sharoitidan kelib chiqib, osh berish marosimining vaqti haftaning dushanba juma kunlari soat 06:00 dan 09:00 gacha, haftaning shanba va yakshanba kunlari soat 06:00 dan 11:00 gacha etib belgilansin.

4. O’zbekiston Respublikasi hududidagi mavjud sanitariya-epidemiologik

vaziyatdan kelib chiqqan holda va aholi salomatligini muhofaza qilish maqsadida to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni O’zbekiston Respublikasiga koronavirusning kirib kelishi va tarqalishining oldini olish bo’yicha chora-tadbirlar dasturini tayyorlash bo’yicha respublika maxsus komissiyasi qarorlari talablariga qat’iy rioya qilgan holda o’tkazilishi ta’minlansin.

5. Forish tumani hokimining birinchi o’rinbosari (H.To`ychiyev), tuman madaniyat bo’limi (M.Norqozoqov):

to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni milliy qadriyatlarga mos tarzda ixcham va kamxarj o’tkazishga erishish uchun san’atkorlar tomonidan xizmatlar ko’rsatilishini tartibga solish choralarini ko’rsin.

6. Forish tumani ichki ishlar bo’limi boshlig’i (I.Xadjamqulov):

to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishida jamoat tartibi va yo’l harakati xavfsizligini ta’minlash hamda fuqarolar xavfsizligiga jiddiy xavf solishi mumkin bo’lgan ko’ngilsiz holatlarning oldini olish choralarini doimiy ravishda ko’rib borsin.

7. Tuman bosh imom xatibi (R/Nishonov):

to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar davomida muqaddas dinimiz talablariga zid bo’lgan turli odat va rasm-rusumlar o’tkazilishining oldini olish bo’yicha qo’shimcha choralarni ko’rsin, bu borada diniy tashkilotlarning vakolatli vakillari mas’uliyatini yanada kuchaytirsin.

8. Xalq deputatlari Forish tuman Kengashi huzurida To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishini muvofiqlashtirish bo’yicha komissiyasi, tuman IIB boshlig’i (I.Xadjamqulov) va tuman hokimining Mahalla va oilani qo’llab-quvvatlash bo'limi boshlig'i (Yu.Kengashev) bilan birgalikda Nizom talablaridan kelib chiqib, to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni tashkil etish va o’tkazishda ichki ishlar organlari profilaktika inspektorlari hamda mahalla fuqarolari yig’inlari raislarining faoliyatini tashkil etish choralarini ko’rsin.

9. Forish tuman hokimligi matbuot xizmati (R.Karimov):

ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlarda to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni o’tkazish tartibiga rioya etilishi holati, urf-odatlarimiz va an’analarimizning haqiqiy mohiyati hamda ahamiyatini keng yoritib borish, aholi orasida targ’ibot-tashviqot ishlarini tizimli tashkil etish tavsiya etilsin.

mazkur qaror “Forish tongi” gazetasida e’lon qilinishi va tuman hokimligining rasmiy vebsaytiga joylashtirilishi ta’minlansin.

10. Xalq deputatlari Forish tuman Kengashi huzurida To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishini muvofiqlashtirish bo’yicha komissiyasi to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishining doimiy monitoringini amalga oshirib borsin va uning natijalariga ko’ra tegishli takliflarni xalq deputatlari tuman Kengashiga kiritib borsin.

11. Xalq deputatlari Forish tuman Kengashi ushbu Qarorning ijrosi yuzasidan yil yakunlari bo’yicha xalq deputatlari Jizzax viloyat Kengashiga axborot kiritib borsin.

12. Mazkur qarorning ijrosini nazorat qilish xalq deputatlari Forish tuman Kengashining doimiy komissiyalari zimmasiga yuklatilsin.

13. Ushbu qaror qabul qilingan kundan kuchga kiradi.

Tuman hokimi **И.Матиев**

Халқ депутатлари Фориш туман
Кенгашининг
2022 йил 3 февралдаги
VI-46-8-3-53-K/22-сон қарорига
1-илова

To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishini tartibga solish to’g’risidagi NIZOM

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Ushbu Nizom to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni o’tkazish bilan bog’lik munosabatlarni tartibga soladi hamda xalqimizning milliy urf-odatlari, ma’naviyati, madaniyati, an’analari va qadriyatlarini hurmat qilishga, jamoat tartibini saqlashga, fuqarolarning huquqlarini himoya qilishga, oilaviy tadbirlarni o’tkazishda shuhratparastlik, dabdaba va isrofgarchilikning oldini olishga karatilgan.

Mazkur Nizom Forish tumanida o’tkaziladigan rasmiy marosimlar, davlat va jamiyat oldidagi buyuk xizmatlariga ega shaxslarni xotirlash va yubiley munosabatlari bilan bo’lib o’tadigan, shuningdek, davlat idoralari, korxona va muassasalarning tashkil etilgan kuni bilan bog’lik tadbirlarga nisbatan tatbiq etilmaydi.

2. To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishini tartibga solishda ijtimoiy adolat va qonuniylik, milliy urf-odat va qadriyatlarga sodiqlik, boshqa din va millat vakillarining urfodatlarini hurmat qilish hamda jamoatchilik fikrini inobatga olish tamoyillariga rioya etiladi.

2-bob. To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni o’tkazish tartibiga quyiladigan umumiy talablar

3. To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar faqat bir kun (dafn etish marosimi bundan mustasno) soat 06:00 va 23:00 oralig’ida o’tkaziladi. Forish tumani sharoitlaridan kelib chiqib, Xalq deputatlari Forish tuman Kengashi tomonidan tuman hududida osh berish marosimi vaqti soat 06-00 dan 14-00 gacha oraliqda o’tkazilishi belgilanadi.

Soat 23:00 dan keyin to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni davom ettirishga yo’l qo’yilmaydi.

To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarda 200 nafargacha,

mazkur tadbirlar munosabati bilan osh berish marosimida 250 nafargacha kishi qatnashadi.

Qo’shaloq to’ylarda 250 nafargacha, u bilan bog’liq, osh berish marosimida 300 nafargacha kishi qatnashishi mumkin.

Dafn etish va motam marosimlari ko’pi bilan uch kun mobaynida cheklanmagan miqdordagi fuqarolar ishtirokida o’tkazilishi mumkin, osh berish marosimi bundan mustasno.

4. To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni o’tkazishda:

to’y o’tkazuvchi shaxslar to’ydan kamida bir hafta oldin yashash joyidagi fuqarolarning o’zini o’zi boshqarish organlarini xabardor qilishi;

nikohni davlat ro’yxatidan o’tkazish, kelin-kuyovning to’yxonaga kelishi va ketishi bilan bog’liq oilaviy tadbirlarda 3 tadan ko’p bo’lgan yengil avtomashinadan yoki jamoat xavfsizligiga taxdid soluvchi boshqa transport vositalaridan foydalanmaslik;

to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarda pulli avtotransport xizmati litsenziyaga ega bo’lmagan tashuvchilar tomonidan ko’rsatilishiga yo’l qo’ymaslik, to’y egalarining shaxsiy avtomashinalaridan hamda homiylar yordamida jalb etilgan avtotransport vositalaridan foydalanilgan hollar bundan mustasno;

shuhratparastlik, dabdababozlik va isrofgarchilikka yo’l qo’ymaslik; mahallalardagi ijtimoiy-ma’naviy muhit barqarorligiga putur yetkazmaslik, jamiyatda shakllangan odob-axloq qoidalariga qat’iy amal qilish talab etiladi.

5. To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarda diniy mavzuda ma’ruza ko’zda tutilgan bo’lsa, ushbu ma’ruza diniy tashkilotning vakolatli vakili tomonidan o’qiladi.

6. To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarda litsenziyalanadigan faoliyat turidan foydalanilgan takdirda, litsenziyali xizmat ko’rsatadigan jismoniy va yuridik shaxslar to’yxona, kafe, restoran ma’muriyatiga va ushbu xizmatdan foydalanuvchilarga bu kabi xizmatlarni ko’rsatishga ruxsat beruvchi litsenziyaning nusxasini takdim etadi.

7. Milliy an’analarga yot, odob-axloq qoidalariga zid bo’lgan turli shoularni, ortiqcha vaqt va harajat talab kiladigan to’ylar, oilaviy tantanalardan

oldingi, tadbir davomidagi va undan keyingi qo’shimcha rasm-rusumlarni (“kelin navkari”, “chorlar”, “ota ko’rdi”, “sep yoydi”, “quda chaqirdi”, “kuyov chaqirdi”, “kelin chaqirdi”, “tog’ora yuborish”, “pul sochish” va hokazolarni) o’tkazishga yo’l qo’yilmaydi.

Dafn etish va motam marosimlari bilan bog’liq ortiqcha tadbirlarni (“etti, “payshanbalik”, “yigirma”, “qirq”, “yil oshi”, “pul tarqatish”, “mato ulashish” va hokazolarni) o’tkazishga yo’l qo’yilmaydi.

8. To’yxona, kafe va restoranlarda to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni o’tkazishda: to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar ishtirokchilari soniga, ularni o’tkazish vaqtiga qat’iy rioya etish;

atrofda yashovchi aholining tinchligi va osoyishtaligini hamda maishiy shovqinga qarshi kurash bo’yicha qonun hujjatlarida belgilangan talablarni buzmaslik;

oziq-ovqat mahsulotlari sifat sertifikati talablari darajasida bo’lishi hamda sanitariya-gigiena qoidalariga rioya etish lozim.

9. To’yxona, kafe va restoranlarda 50 va undan ortiq shaxs ishtirokida to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazish uchun tadbir o’tkazuvchi shaxs hamda to’yxona, kafe va restoran rahbari o’rtasida shartnoma tuziladi. Shartnomada tomonlarning huquq va majburiyatlari, ish va xizmat turi, to’lov, xarajatlar miqdori, tadbir ishtirokchilari soni, muddati hamda amaldagi qonun hujjatlarida belgilangan boshqa talablar ko’rsatiladi.

To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarda san’atkorlar (xonanda, sozanda, raqqosa, boshlovchi, so’z ustasi, fotograf va boshqalar) qonun hujjatlariga muvofiq shartnoma asosida xizmat ko’rsatadi.

To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarda ikki nafardan ortiq xonandaning (guruhning) xizmat ko’rsatishiga yo’l qo’yilmaydi.

10. To’yxona, kafe va restoranlar ma’muriyati to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilayotganda xavfsizlik choralarini ta’minlashi shart.

11. Ushbu Nizomning 3, 4-bandlarida, 8-bandining uchinchi va to’rtinchi, xatboshilarida, 9- bandining ikkinchi, uchinchi xatboshilarida, 10-bandida nazarda tutilgan qoidalar xonadonlarda (guzarlarda) tashkil etiladigan to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarga ham tatbiq etiladi.

3-bob. To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni o’tkazishda jamoatchilik va davlat organlarining ishtiroki

12. Xalq deputatlari Forish tumani Kengashi To’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishini muvofiqlashtirish bo’yicha komissiya (bundan buyon matnda Komissiya deb yuritiladi)si, tuman mahalla va oilani qo’llab-quvvatlash bo’limi, tuman “Nuroniylar” jamoatchilik Kengashi, Respublika Ma’naviyat va ma’rifat markazi tuman bo’linmasi, Forish tumani bosh imomxatibi, O’zbekiston Yoshlar ittifoqi Forish tuman Kengashi o’z vakolatlari doirasida tumanda to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishi ustidan jamoatchilik nazorati tashkil etilishini ta’minlaydi.

13. Komissiya:

to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazilishi ustidan jamoatchilik nazoratini tashkil etadi, shuningdek, bu borada monitoringni amalga oshiradi;

keng jamoatchilik fikrini o’rgangan holda to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni o’tkazishga oid qonun hujjatlarini takomillashtirish bo’yicha takliflar ishlab chiqadi;

to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni ixcham, isrofgarchiliksiz va belgilangan talablar asosida o’tkazish bo’yicha aholi o’rtasida targ’ibot ishlarini olib boradi hamda o’rnatilgan tartibga rioya etmagan fuqarolarni mahalla fuqarolar yig’iniga taklif qilgan holda jamoatchilik o’rtasida muhokama qiladi.

14. Forish tumani mahalla va oilani qo’llab-quvvatlash bo’limi, tuman “Nuroniylar” jamoatchilik Kengashi:

to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni o’tkazish bilan bog’liq milliy qadriyatlarga, axloq qoidalariga zid bo’lgan marosimlar, nomaqbul odatlar va ularning salbiy oqibatlari to’g’risida tushuntirish ishlarini olib borishi va tegishli tavsiyalar berishi;

to’y egalari tomonidan sodir etiladigan milliy urf-odat va an’analarni mensimaslik, shuhratparastlik, isrofgarchilik kabi xatti-xarakatlar ustidan jamoatchilik nazoratini o’rnatishi, tegishli talablarga rioya etilmagan holatlarni jamoatchilik muhokamasiga olib chiqishi;

to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni ixcham, keng aholi

manfaatlarini, milliy qadriyat va an’analarni hisobga olgan holda, ijtimoiy tabaqalanishga yo’l qo’ymasdan o’tkazish bo’yicha jamoaviy suhbatlar tashkil etishi;

hududda o’tkazilishi rejalashtirilgan har bir oilaviy tadbirdan xabardor bo’lishi, uning o’tkaziladigan joyi, ishtirokchilar soni bo’yicha ma’lumotga ega bo’lishi;

to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlardan oldin va keyin o’tkaziladigan ortiqcha rasm-rusum va marosimlarning oldini olish choralarini ko’rishi lozim.

15. Respublika Ma’naviyat va ma’rifat markazi tuman bo’linmasi:

to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarda milliy qadriyatlarimizga yot bo’lgan “ommaviy madaniyat” unsurlari namoyon bo’lishining oldini olish maqsadida muntazam ma’naviy-ma’rifiy targ’ibot ishlarini olib borishi;

ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlar orqali namunali to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar haqida jamoatchilik fikrini shakllantirishi, ijtimoiy roliklar yaratishi, uslubiy qo’llanmalar va targ’ibot materiallari tayyorlashi;

mahalliy hokimliklar bilan hamkorlikda FHDYo idoralarida nikohdan o’tayotgan kelinkuyovlarga oila ma’naviyati, axloqi va ajdodlarimizning mustahkam oila haqidagi o’gitlari bayon qilingan ma’lumotlar, kitoblar va boshqa materiallar berib borish amaliyotini yo’lga qo’yishi lozim.

16. Forish tumani mahalla va oilani qo’llab-quvvatlash bo’limi:

to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar o’tkazishni rejalashtirgan oila vakillari bilan, ayniqsa, nikohning ilk davrlarida er-xotin va ularning ota-onalari o’rtasidagi munosabatlarni mustahkamlash borasida suhbatlar tashkil etishi;

xotin-qizlarga to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni kamxarj kilib o’tkazishni, ularda ortiqcha isrofgarchilikka berilish oila iqtisodiga va yosh oilaning mustahkamligiga salbiy ta’sir ko’rsatishini hayotiy misollar orqali keng tushuntirishi;

“Ota-onalar universiteti” mashg’ulotlarida sarpo, buyum yig’ishga ruju qo’yish, oila byudjetini noto’g’ri rejalashtirish va boshqa nosog’lom orzu-

havaslarning salbiy oqibatlarini tushuntirishi lozim.

17. O’zbekiston yoshlar ittifoqi Forish tumani Kengashi: turmush qurish arafasida turgan yoshlar bilan ijtimoiy-psixologik suhbatlar uyushtirishi, ularni oilaviy hayotga tayyorlashi, to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni ixcham va isrofgarchiliksiz o’tkazish bo’yicha targ’ibot ishlarini olib borishi;

yoshlar o’rtasida urf bo’layotgan “ommaviy madaniyat”, “sevgi tarixi”, kimmatbaho mashinalar korteji va boshqalarning salbiy oqibatlarini ko’rsatib beradigan ijtimoiy roliklar va filьmlar, badiiy asarlar bilan tanishishni targ’ib qilish tadbirlarini amalga oshirishi lozim.

18. FHDYo organlari:

nikohdan o’tish maksadida ariza bergan shaxslar hamda ularning ota-onalari bilan yashash joylarida, mahallada suhbatlar uyushtirishi, ularga nikohdan o’tish tartib-taomillari, to’y marosimlarini kamxarj va ixcham o’tkazish bo’yicha tushuntirish berishi;

mahalliy davlat hokimiyati va boshqa tashkilotlar bilan birgalikda din ulamolari, tibbiyot xodimlari, psihologlar ishtirokida “Yosh kelin-kuyovlar klubi”, “Oila maktab”, “Qudalar suhbati” kabi kurslar tashkil qilishi; nikohdan o’tish haqidagi arizani ro’yxatdan o’tkazgandan so’ng uch ish kunida nikohlanuvchi shaxslar yashayotgan mahalla fuqarolar yig’inini bu hakda xabardor qilishi lozim.

19. Ichki ishlar organlari profilaktika inspektori fuqarolarning o’zini o’zi boshqarish organlari bilan birgalikda fuqarolar o’rtasida to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni ixcham va kamxarj o’tkazishga, jamiyatda kabul qilingan xulk-atvor normalari va qoidalarini aholi ongiga singdirishga, to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarning shuxratparastlik va dabdaba bilan o’tkazilishining oldini olishga qaratilgan aniq va maqsadli profilaktik tadbirlarni tashkil etishi, shuningdek bunday tadbirlar davomida jamoat tartibini ta’minlashi lozim.

To’yxona, kafe va restoranlar ma’muriyati rejalashtirilayotgan to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlar haqida ushbu tadbirlar o’tkazilishidan kamida ikki kun oldin tegishli hududdagi ichki ishlar organiga yozma ravishda xabar berishi lozim.

20. Xalq deputatlari Forish tumani Kengashi to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni o’tkazishga oid qonun hujjatlari ijro etilishi ustidan

doimiy deputatlik nazoratini amalga Deputatlik nazorati natijalari bo’yicha maxalliy urf-odatlar, milliy an’analardan kelib chiqib, xalq deputatlari Forish tuman Kengashi tomonidan ushbu Nizom doirasida tegishli tuman hududidagi to’ylar, oilaviy tantanalar, ma’raka va marosimlarni o’tkazish bilan bog’liq boshqa qo’shimcha talablar hamda tavsiyalar belgilanishi mumkin.